

TERMÉSZETVÉDELEM

Földrajz alapszak

2018/19 I. félév

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

Miskolci Egyetem
Műszaki Földtudományi Kar
Környezetgazdálkodási Intézet

Tartalomjegyzék

1. Tantárgyleírás, tárgyjegyző, óraszám, kreditérték
2. Tantárgytematika (óraóra lebontva)
3. Minta zárthelyi
4. Egyéb követelmények

1. Tantárgyleírás, tárgyjegyző, óraszám, kreditérték

Tantárgy neve: Természetvédelem Tárgyfelelős: Dr. Lénárt László, c. egyetemi docens	Tantárgy kódja: MFKHT6508LL Tárgyfelelős tanszék/intézet: Hidrogeológiai-Mérnökgeológiai Intézeti Tanszék/Környezetgazdálkodási Intézet Tantárgyelem: K
Javasolt félév: 5	Előfeltételek: MFKFT6204
Óraszám/hét (ea+gyak): 2 gyak	Számonkérés módja (a/gy/v): gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali
Tantárgy feladata és célja: Megismertetni a hallgatókat a természetvédelem – természetmegőrzés – fogalmával, eszközeivel, feladataival, lehetőségeivel, kötelességeivel, Magyarország természetvédelmi rendszerével. A hazai természetvédelem helyszínei térképi azonosítása. Felkészíteni a hallgatókat az alapvető természetvédelmi szemlélet alkotó módon való használatára a majdani szakmai tevékenységük során. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: T1, T3, T5, T8 képesség: K2, K3, K6, K12 attitűd: A2, A4 autonómia és felelősség: F1	
Tantárgy tematikus leírása: Magyarország domborzati viszonyainak áttekintése. A természetvédelem (természetmegőrzés) fogalma, kapcsolódása a környezetvédelemhez. A természetvédelem elemei, azok közötti összefüggések, valamint azok károsító tényezői (élő, élettelen és vegyes – élő+élettelen+tájképi – természeti értékek, kultúrtörténeti értékek természeti környezete). A természetvédelem feladatai (hatósági-szakhatósági munka támogatása, természetmegőrzési-területfenntartási, tudatformálási, bemutatási-szolgáltatási, kutatási-kutatástámogatási). A magyarországi természetvédelem szervezeti formái (nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természeti értékek, természeti emlékek, helyi természeti értékek; természetvédelmi zónarendszer; „ex lege” védett területek, Natura 2000-es területek, nemzeti ökológiai hálózat elemei). Magyarországon lévő nemzetközi természetvédelmi értékek (világörökség területek, Ramsari vizes területek, bioszféra rezervátumok, Európa diplomás területek). Terület nélkül védett természeti értékek. A nemzetközi természetvédelem szervei, feladatuk, lehetőségük. A magyar és a nemzetközi természetvédelem jogi kapcsolata. A természetvédelem magyar és a nemzetközi jogszabályai, a magyar természetvédelem jogszabályi rendszere. A természetvédelem jogi és közgazdasági kapcsolódásai.	
Félévközi számonkérés módja: Aláírás: Fél-vak térképen Magyarország jellemző morfológiai-vízrajzi értékeinek helyes feltüntetése; tanulmányutakon való részvétel; az órákon való részvétel Jegy: a félév során egy meghatározott terület (útvonal) természetvédelmi jellegű leírása. A számonkérések (zárthelyi dolgozatok, kollokvium, jegyzőkönyv, stb) értékelésekor az általános értékelési határok a következők: 0-50% elégtelen; 51-62% elégséges; 63-74% közepes; 75-84% jó; 85-100% jeles.	
Kötelező és ajánlott irodalom: Andrési P.: Cselekvő természetvédelem. Budapest-Ásotthalom, 2002. Čeman, R.: Élettelen természet. MAPA Slovakia Bratislava, 2000. Garami L.: Védett természeti értékeink. Képes útikalauz. Panoráma, Budapest, 1993. Kerényi A.: Európa természet-és környezetvédelme. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 2003. Kiss G. – Benkhard B.: Kő kövön ... marad. KvM, Budapest, 2007. Kun-Szabó T. [szerk.]: A környezetvédelem minőség-menedzsmentje. (Benne: Lénárt L.: Természet-és tájvédelem). Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999. Láng I. et al: Környezet- és természetvédelmi lexikon I-II. Akadémiai kiadó, Bp. 2002. Pájer J.: Természet-és tájvédelem. Nyugatmagyarországi Egyetem, Sopron, 2000. Rakonczay Z.: Természetvédelem. Szaktudás Kiadó, Budapest, 2002.	

Székely K. [szerk.]: Magyarország fokozottan védett barlangjai. Mezőgazda, 2003.
Tardy J.: Magyarországi települések védett természeti értékei. Mezőgazda Kiadó, Bp., 1996.
Tardy J.: Természetvédelem. KTM Természetvédelmi Hivatal, Budapest, 1994.
Temesi G.: Természetvédelmi jogi és igazgatási ismeretek. Dialóg Campus Kiadó, Bp. 2012.
Oktatási segédletek: A hazai nemzeti parkokat bemutató könyvek, CD-k, videók (az utóbbiak sok esetben kellő kritikával); jogszabályok (elsősorban a természetvédelmi törvény); „zöld szervezetek” kiadványai (sok esetben kellő kritikával); Internetes honlapok anyagai (sok esetben kellő kritikával)

2. TANTÁRGYTEMATIKA

Természetvédelem
Tantárgytematika (ÜTEMTERV)
2018/19. őszi félév
Földrajz alapszak, 5. félév, törzsanyag tárgy

Hét	Dátum	Tevékenység	Anyag
1.	2018. 09.12	Előadás	<i>A félévi munka ismertetése</i>
2.	2018.09.19	Sportnap	
3.	2018.09.26	Előadás; a személyes feladatok véglegesítése	<i>Térképismeret, természetvédelmi alapfogalmak</i>
4.	2018. 10.03	Előadás Zh - térképismeret	<i>A természeti értékek csoportosítása, a természetvédelem története</i>
5.	2018. 10.10	Előadás, Irodalomgyűjtés feladat 1. részének beadása	<i>Élő természeti értékek</i>
6.	2018.10.17	Előadás, Irodalomgyűjtési feladat 2. részének kiadása	<i>Élettelen természeti értékek: 1. földtani értékek, 2. künhalmok</i>
7.	2018.10.24	Előadás, PótZH 1 - térképismeret	<i>Élettelen természeti értékek: 3. barlangi értékek</i>
8.	2018.10.31	Dékáni szünet	
9.	2018.11.07	Előadás, Irodalomgyűjtés feladat 2. részének beadása	<i>Vegyes természeti értékek: 1. víztani értékek</i>
10.	2018.11.14	Tanulmányút	<i>Szuhakálló, Trizs, Gömörhosszúszó</i>
11.	2018.11.21	Előadás, saját és egyéni tanulmányúti feladatbeadás	<i>Vegyes természeti értékek: 2. talajtani-, 3. tájképi értékek</i>
12.	2018.11.28	Előadás, Zárthelyi (záró), pótZH 2 - térképismeret	<i>Kultúrtörténeti értékek természeti környezetének értékei</i>
13.	2018.12.05	PótZH 1 (záró)	
14.	2018.12.12	Elővizsga időszak; PótZH 2 (záró), pótZH 3 - térképismeret	

3) MINTA ZÁRTHELYI

1. zh-1 (térképismeret) „Természetvédelem” tárgyából

Név:

Értékelés: 1 pont: Az adott földrajzi hely bejelölése pontos.

0-38 pont (0-76 %) = **1 (elégtelen)**; **39-41 pont** (78-82 %) = **2 (elégséges)**; **42-44 pont** (84-88 %) = **3 (közepes)**; **45-47 pont** (90-94 %) = **4 (jó)**; **48-50 pont** (96-100 %) = **5 (jeles)**

A feltüntetett **folyóvizek** mellé írja fel a nevüket vagy számukat. (Az aláhúzott vízfolyások esetén rajzolja be azok helyét a térképre! A külföldről érkező vízfolyásokat a határon kívül is jelölje meg egy kis szakaszon!):

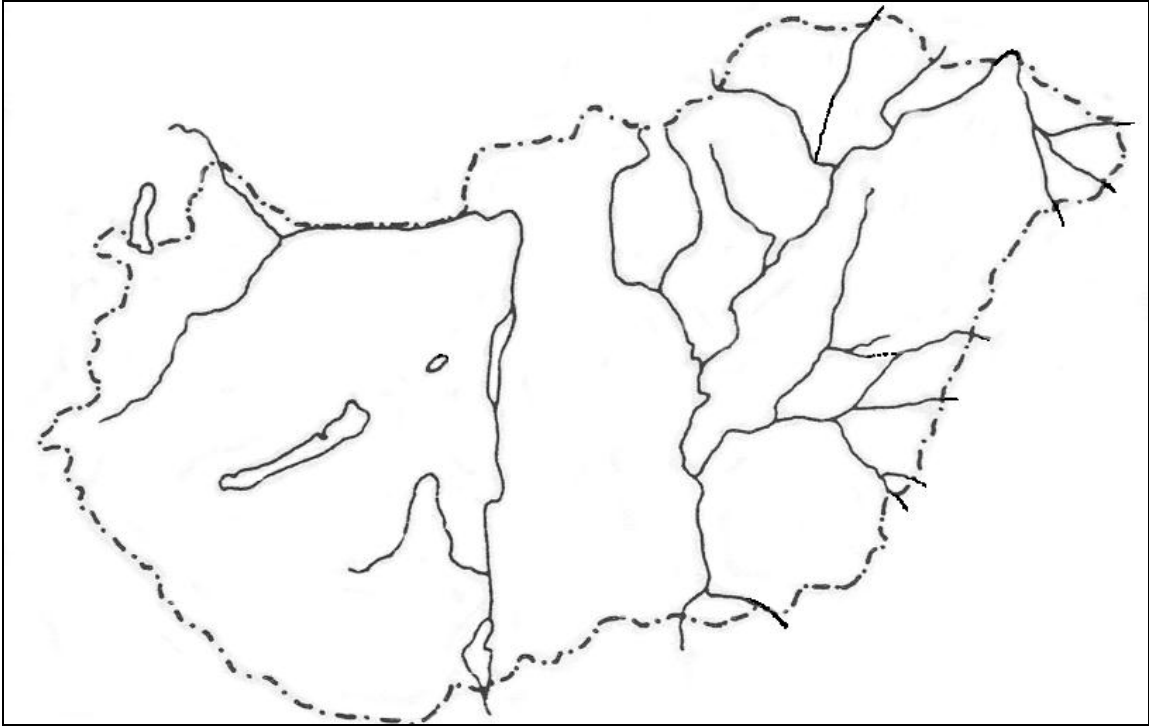
1. Berettyó	9. Hernád	17. Sajó
2. Bodrog	10. Hortobágy	18. Sebes-Körös
3. <u>Bódva</u>	11. <u>Ipoly</u>	19. <u>Sió-(csatorna)</u>
4. <u>Dráva</u>	12. Kapos	20. Szamos
5. Eger-patak	13. Kraszna	21. Tarna
6. Duna	14. Maros	22. Tisza
7. Fekete-Körös	15. <u>Mura</u>	23. Zagyva
8. Fehér-Körös	16. Rába	24. <u>Zala</u>

A feltüntetett **állóvizek (egykori vagy mai mocsaras területek)** mellé (belé) írja fel a nevüket vagy számukat. (Az aláhúzott állóvizek esetén rajzolja be azok helyét arányosan a térképre!):

25. Balaton	27. Fertő	29. <u>Tisza-tó (Kiskörei-víztároló)</u>
26. <u>Kis-Balaton</u>	28. <u>Hanság</u>	30. Velencei-tó

Rajzolja meg a megadott Magyarország térképén területi kiterjedésükkel az alábbi **hegységeket, egyéb területrészeket (területi kiterjedés jelölése nélkül nem tudom elfogadni a választ)**:

31. Bugac
32. Északi-Bakony
33. Balaton-felvidék
34. Börzsöny
35. Budai-hegység
36. Bükk
37. Déli-Bakony
38. Gerecse
39. Keszthelyi-hegység
40. Kőszegi-hegység
41. Mátra
42. Mecsek
43. Pilis
44. Soproni-hegység
45. Tokaji Nagy-kopasz
46. Velencei-hegység
47. Vértes
48. Villányi-hegység
49. Visegrádi-hegység
50. Zempléni-hegység (Eperjes-Tokaji hegység)

4) EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

A zárthelyi dolgozat írása és a vizsga közben a mobiltelefon használata tilos!